

Checklista Landsbygdsnätverket

Kan nätverksprocessen leda till ett nytt samarbete mellan aktörer som har potential till att lösa den identifierade utmaningen i lands- eller kustbygder inom ca 6 månader? Beskriv vilka aktörer som är relevanta för arbetet och vilken typ av samarbete som måste formas för att lösa er utmaning.

Många på landsbygden upplever små möjligheter att skapa egna möjligheter, forma sina förutsättningar och påverka samhällsutvecklingen. Det tar sig uttryck i låg tillit till det offentliga och till varandra. Utan tillit till det gemensamma är möjligheterna små att bygga ett socialt hållbart samhälle i den gröna omställningen. Låg tillit är tillväxthämmande, då förmågan att lita på varandra är ett viktigt smörjmedel i ekonomin. Låg tillit är också starkt förknippat med en försämrad folkhälsa. Den som inte deltar i samhället mår i högre utsträckning dåligt. Vi tror på att bygga tillit genom delaktighet.

Jag har haft tillfälle att intervjua många människor och studera kommunala strategidokument under våren. Min upplevelse är, vilket även ligger i linje med insikter från akademien, att många arbetssätt för landsbygdsutveckling misslyckas i två grundläggande aspekter. För det första att arbete med landsbygdsutveckling idag tenderar att handla om att lyfta de goda exemplen. Engagerade människor med tid, kontakter och andra resurser ges möjlighet att driva utveckling. Genom att söka LEADER-pengar, genom att engagera sig i Kommunbygderåd eller på andra sätt. Lyckad landsbygdsutveckling likställs med lyckad näringslivsutveckling på landsbygden. Att saker och ting händer, att verksamheter växer.

För det andra sträcker sig delaktighet alltför sällan så långt som att påverka själva problemformuleringarna i beslut och planering. Det vill säga att deltagande begränsas till i bästa fall konsultation eller dialog, men i princip alltid utifrån redan givna problemformuleringar. Behoven, utmaningarna och drömmarna utformas av någon annan, med andra perspektiv.

Dessa två brister är viktiga för att den låg tillit frodas bland de som inte upplever att de är delaktiga. De är inte med och driver utveckling, och deras behov fångas inte upp i problemformuleringarna. För att vara tillitsbyggande behöver delaktigheten därför inriktas på just dessa två svagheter i existerande modeller.

Ronneby kommun skulle vilja ta initiativ till att gemensamt med andra kommuner med liknande utmaningar (av Tillväxtverket utpekade som socioekonomiskt utsatta kommuner på landsbygden med särskilda behov) reflektera över hur delaktigheten kan breddas och fördjupas i existerande styrmodeller. Detta behöver göras med stöd av kompetens från akademien där viktiga perspektiv lyfts av SLU, BTH, LTU, Centrum för kommunstrategiska studier med flera. Andra aktörer med stor kompetens och erfarenhet på området är exempelvis MUCF, som arbetar för att unga och civilsamhället ska uppleva större delaktighet. Dialog är öppnad med flera av dessa aktörer. Kärngruppen är emellertid den handfulla kommuner som driver nätverksprocessen, som tillsammans måste ges möjlighet att bjuda in den externa kompetens man anser vara nödvändig.

Fokus i processen är samskapandet inom kärngruppen, där stort fokus läggs på de existerande styrprocesserna, och hur en djupare och bredare delaktighet kan förankras i dessa.

Processen ser som en viktig uppgift att vara kapacitetsbyggande. Att bidra till en större kapacitet att fatta mer välgrundade, mer demokratiska och lättare implementerade beslut i den kommunala organisationen.

Vad är en rimlig tidsram för att nå målet för nätverksprocessen? En Utmaningsdriven nätverksprocess ska helst inte ta längre än 6 månader.

Nätverksprocessen är ett erfarenhetsutbyte och en reflektion, under 6 månader kommer vi lyckas fördjupa våran gemensamma förståelse för utmaningen och möjliga lösningar. Genom att utforska gemensamma arbetsmetoder stärker vi också kommunernas kapacitet att arbeta tillsammans och med stöd i akademien och andra externa kompetenser.

På vilket sätt kan initiativtagaren/initiativtagarna delta aktivt i arbetet i nätverksprocessen?

Initiativtagaren Ronneby kommun bidrar med att anställa en projektledare som formar och leder processen. Utöver det stöder och deltar landsbygdsutvecklaren på Ronneby kommun i processen.

Vilka förväntningar har ni på arbetsinsats från Landsbygdsnätverkets kansli?

Vi ser gärna att Landbygdsnätverkets kansli kan assistera med kommunikation utåt kring projektet, sprida inbjudning till en avslutande digital work-shop, och sprida en resulterande samanställning av projektet.

På vilket sätt är utmaningen relevant för andra lokala eller regionala områden, andra aktörer eller myndigheter?

Tillit är kittet som håller samman samhället. Låg tillit är en grogrund för misstro mot myndigheter såväl som till varandra. Med delaktighet byggs tilltro för individen att forma sina egna möjligheter. Det är centralt för hela samhället.